

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. De pœna privationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

cum carceri mancipans, pœnam excommunicationis non effugit, *c. Si Clerico, De sent. excommunicat. in 6.* Nec carcer debet esse squalidus aut sordidus, sed decens & conveniens qualitatibus criminis & personæ, secundum Conc. Trid. sess. 25. c. 6. *De reformat.*

2. Perpetui etiam carceris pœnâ plecti Clericus nequit, nisi in casibus à jure expressis, *c. penult. de ult. sup. De heret.* quibus scilicet de jure Civili infligenda esset pœna mortis; non simplex, sed atrocior, juxta enormitatem & atrocitatem delicti, puta ignis, damnationis ad bestias membrorum lacerationis &c. *Piaf. p. 2. c. 4. m. 14. n. 1. post Diaz in Pract. Crim. Can. c. 137.* Prospiciendumque hoc casu, ne defectu alimentacionis aut cibi inclusus carceris moriatur; nam secunda ex ea causa morte Judex fiet irregularis, Abbas in *c. Anobis sup. De Apostatis.* Alias Clericus etiam custodiæ tantum causa committi carceri potest, licet civiliter agatur, si utique de fuga sit suspectus *c. Si Clericus 15. De sent. excommunicat. in 6. c. Dilatus sup. De appellat.*

Sed & laici in criminibus Ecclesiasticis à Judice Ecclesiastico infligi carceris pœna potest, *Clement. 1. de hereticis.* Quinimò ad apprehendendos & mancipandos carceri Clericos Judex Ecclesiasticus laicorum ministerio utitur licet, nec tunc laici pœnam inveniunt excommunicationis, capiendo Clericum, vel etiam percutiendo, si se defendat, & aliter detineri non possit, *Piaf. d. loco n. 5. ex Hostiens. & Angelo.*

4. Verberum quoque pœna usitata & recepta est jure nostro, *c. 1. sup. De calumniat. can. fin. Distinct. 35.* ejusque frequens est mentio apud Gratian. ut in *can. x. v. q. 1. in can. Nullus Clericus 11. q. 1. can. Cum beatus Distinct. 45.* ubi ait, quod Presbyteri & Abbates non nisi pro gravioribus & mortalibus culpis subjacere verberibus debeant. Et non nisi per Clericum vel ipsum Judicem Clerico sunt infligenda verbera, *cap. Vni veritatis 24. inf. De sent. excommunicat.* etiam incorrigibili. *Diaz in Praxi cap. 125.* ita tamen ut Episcopus ipse neminem manibus suis percutiat, *can. Non liceat Distinct. 86.* id quippe alienum à sacerdote esse debet.

Cavendum etiam, ut citra mortis aut mutilacionis periculum, verbera infligantur & ne in vindictam sanguinis transire videantur, *cap. In Archiepiscopatu 4. sup. De raptorib. Quam-*

quã si casu & ex postfacto sanguinis sequeretur effusio, non per hoc incurreretur irregularitas, quia ea non contrahitur nisi morte vel membri mutilacione, *Diaz d. c. 135.*

Abstinere item oportet Judicem Ecclesiasticum quam maxime ab hujusmodi corporalibus pœnis, & ut his non nisi in atrocioribus utatur culpis, faciliusque contra minores Clericos, quam Sacerdotes *Piaf. d. loco num. 6.* Et verbis potius quam verberibus Clerici corripendi sunt: leviter enim castigatus reverentiam exhibet castiganti; asperitatis autem nimia increpatio nec increpationem recipit, nec salutem, *d. can. Cum beatus Dist. 45.*

5. Huc pertinet, quod Clericus pro crimine torqueri possit, quamvis civiliter adversus eum agatur, *Diaz c. 117.* dum modò magna & violenta ad hoc urgeant indicia, per duos minimum testes probata, & fuerit Clericus infamatus de eo crimine: neque enim ob testimonium unius, qui fuerit particeps criminis, quis torquendus est, nisi alia suffragentur; nec etiam ad testimonium unius testis, bonæ famæ, si item reus ex sua parte habeat admnicula integræ cõversationis.

Confessio autem extra judicium facta licet non sufficiat regulariter ad torturam in Clerico *Diaz d. cap. 117.* tamen contrarium usu servati, ex aliis, quos eam in rem citat, notat *Piaf. d. loco n. 7.* Ubi etiam subjungit, quòd, licet tortura non debeat infligi Clerico per laicum, tamen usu obinuerit contrarium. Videatur de hac pœna plenius *Diaz d. l. c. ad eum Lopez.*

Pœna quoque corporalis est damnatio & relegatio ad tiremes in Italia usitatissima, de qua *Diaz c. 134.* Qua pœna si Clerici damnetur, ad vitam, prius degradantur; si ad tempus deponuntur verbaliter tantum; & utroque casti licet verberantur à ministris tritemium, *Piaf. d. l. n. 8.*

§. III.

De pœna privationis.

1. *Ad privationem beneficii requiritur sententia judicis declaratoria.*
2. *Quomodo quis privandus ob absentiam vel non residentiam.*

Nemo privandus est beneficiis vel officiis suis nisi in casibus à jure expressis: & in casibus, quibus quis ipso jure privatur, sententia requiritur Judicis declaratoria, nec antè quis tenetur dimittere beneficium, *Piaf. 2*

p. c. 4. art. 14. n. 15. & 16. Ubi etiã docet, quod à sè-
tèria privationis appellant, durãte appellatione
non sit privatus: & proinde, si resignet interim
beneficium, validam esse resignationem, licet
beneficium jam ante fuisset impetratum ob pri-
vationem; idque pro indubitato practicari in
Curia Romana.

2. Ut verò quis privetur ob non residentiam
seu absentiam a beneficio, post præviam moni-
tionem per censuras primùm Ecclesiasticas, ac
deinde per sequestrationem & subtractionem
fructuum, compellitur ad residendum, ita ut post
quemlibet tertium pœnæ expectetur absens
ad minus per sex menses, *e. Quoniam §. porro sup.*
Vi lite non contestata &c. & demùm, si adhuc per-
tinaciter se absenter, venit privandus, *Conc.*
Tri. J. Sess. 23. c. 1. De reform. Absens verò citan-
dus est personaliter: si sciat, ubi sit, sin autem
id ignoretur, in Ecclesia sua ter, successivè; nec
sufficeret, una citatio pro tribus, *Glos in d. c. Quo-*
nam in V. canonibus, Abbas Consil. 7. l. 1. Felin. in
e. Consuluit n. 13. sup. De officio delegati. Neque va-
leret sententia, qua privaretur non residens, non
præmissa trina citatione, vel non servata forma
dicti Concilii. si scilicet non residens non fuerit
primò censuris, sequestratione fructuum, & aliis
juris remediis compulsus & punitus, ut fuisse de-
cisum in Rota Rom. post Genuen. refert *Pial. d.*
l. n. 18.

Ne autem Judices facilius in rigorem decli-
nent, sanxit Pius IV. Constituit. *incip. Cupientes.*
quam refert *Quaranta V. De benef. privat.* de ipsi
Judices eorumve affines aut familiares ea bene-
ficia obtineant, quibus alii privantur.

Denique crimina, quæ privationem indu-
cunt ipso jure, & qui hujusmodi privationem
effectus sequantur, latè recenset *Azor. 2. p. Insti-*
tus. Morali l. 7. c. 17. ut & ea, ob quæ quis Judicis
sententia privandus venit, d. l. 7. c. seq. quæ brevi-
tatis causa videri apud eundem possunt.

§. IV.

De pœna Exilii.

1. 2. Pœna exilii cur utilis, & quatenus ea exten-
datur.

3. Hodie pœna omnes arbitraria.

IN exilium quoque mittere judicem Eccle-
siasticum posse, constat ex *e. 1. sup. De calum-*
niis can. Cum beatus Distinct. 45. can. Hi qui III.
§. 4. camque pœnam conducere plurimum, u-

bi crimen puniendum cohæret loco, & per loci
mutationem tolleretur scandalum & delin-
quenti occasio iterum delinquendi, juxta illud
Isidori in *can. Valet Distinct. 81. Valet*, inquit *in-*
terdum conversis pro anima salte mutatio loci.
Plerumque enim dum mutatur locus, mutatur et
mentis affectus, Congruumque est inde corporaliter
avelli, ubi quisque illecebris deservit. Nam locus,
ubi quisque pravè vixit, hoc in affectu mentis ap-
ponit, quod sapè ibi cogitavit vel gessit.

2. Hæc tamen exilii pœna non extenditur ex-
tra dioccesim & territorium judicantis, *Felin.*
in cap. Postulasti n. 2. sup. De foro compet. Quam-
quam Archiepiscopus non ex sua tantum dioc-
cesi, sed ex tota provincia mittere in exilium
possit, *Pial. d. loco n. 14.* Ubi addit, hæc pœnam
posse ex justa causa relaxari per Episcopum;
quod & tradit *Diaz. c. 126.*

3. Illud hic restat subiciendum, pœnam esse
arbitrariam, ubicumque jus utrumque illam no-
minatim non exprimit, hodieque ex praxi om-
nes ferè pœnas ubicumque locorum factas esse
arbitrarias: ac proinde poterit hoc tempore Juxta
moderati pœnas legum pro varietate & circum-
stantiis delictorum, locorum, & personatum.

TITULUS XXXVIII.

De Pœnitentiis & Remissioni- bus.

§. I.

De variis Pœnitentiæ significationibus & divisionibus.

1. Pœnitentia nomen æquivocum.
2. Dividitur generaliter sumpta in bonam & ma-
lam.
3. Pœnitentia hoc loco quid significet.
4. Est vel Publica, eaque solemnis & non solemnis,
vel Privata.

Pœnæ, quas jam recensui, fori sunt externi,
seu judicialis: postulat ordo, ut aliquid etiam
dicamus de pœnis fori pœnitentialis, seu interni
sive animæ, id est de Pœnitentiis ejusque parti-
bus, Confessione, Contritione, & Satisfactione,
item de Remissionibus seu Indulgentiis.

Ubi imprimis observandum, nomen Pœ-
nitenti-